

QUYẾT ĐỊNH**Về việc thành lập Ban biên soạn sách chuyên khảo cấp Nhà xuất bản****HIỆU TRƯỞNG TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT**

Căn cứ Luật Giáo dục đại học ngày 18/6/2012 và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Giáo dục đại học ngày 19/11/2018;

Căn cứ Nghị định số 99/2019/NĐ-CP ngày 30/12/2019 về việc quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Giáo dục đại học;

Căn cứ Thông tư liên tịch số 07/2009/TTLT-BGDĐT-BNV ngày 15/4/2009 của Bộ Giáo dục và Đào tạo và Bộ Nội vụ hướng dẫn thực hiện quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm về nhiệm vụ, tổ chức bộ máy, biên chế đối với đơn vị sự nghiệp công lập giáo dục và đào tạo;

Căn cứ Thông tư 35/2021/TT-BGDĐT ngày 06/12/2021 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành Quy định về biên soạn, lựa chọn, thẩm định duyệt và sử dụng tài liệu giảng dạy giáo trình giáo dục đại học;

Căn cứ Nghị quyết số 05/NQ-HĐT ngày 19/01/2021 của Hội đồng Trường, Trường Đại học Mỏ - Địa chất ban hành Quy chế về Tổ chức và Hoạt động của Trường Đại học Mỏ - Địa chất;

Căn cứ Quyết định số 748/QĐ-MĐC ngày 28/6/2022 của Hiệu trưởng Trường Đại học Mỏ - Địa chất về việc ban hành Quy định về biên soạn, lựa chọn, thẩm định, duyệt và sử dụng tài liệu giảng dạy giáo dục đại học tại Trường Đại học Mỏ - Địa chất;

Căn cứ Quyết định số 1444/QĐ-MĐC ngày 29/9/2023 của Hiệu trưởng Trường Đại học Mỏ - Địa chất về việc kiện toàn Hội đồng giáo trình Trường Đại học Mỏ - Địa chất;

Theo đề nghị của Trường phòng Đào tạo sau đại học, Trường Khoa Mỏ,

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1. Thành lập Ban biên soạn sách chuyên khảo cấp Nhà xuất bản “Ứng dụng mô hình trí tuệ nhân tạo trong khoan - nổ mìn thi công công trình ngầm và mỏ”; là tài liệu tham khảo cho học phần “Công nghệ tiên tiến trong thi công giếng đứng” mã học phần: 8030216, gồm các thành viên:

1. PGS.TS Nguyễn Chí Thành

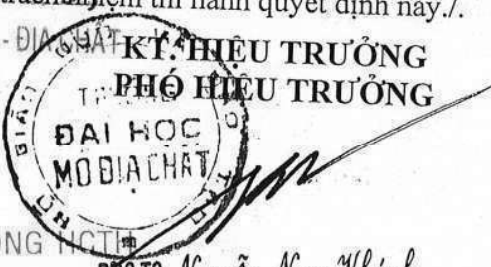
2. TS Bùi Mạnh Tùng (Đồng chủ biên)

Điều 2. Ban biên soạn sách chuyên khảo theo đề cương chi tiết đã được Hiệu trưởng phê duyệt; ký hợp đồng biên soạn và chịu trách nhiệm về nội dung khoa học của sách chuyên khảo theo Quy định của Thông tư 35/2021/TT-BGDĐT; được hưởng các quyền lợi khác theo quy định hiện hành. Hội đồng tự giải thể sau khi hoàn thành nhiệm vụ.

Điều 3. Trường phòng Đào tạo sau đại học, Trường Khoa Mỏ, Trường các đơn vị có liên quan và Ban biên soạn có tên tại Điều 1 chịu trách nhiệm thi hành quyết định này./.

Nơi nhận:

- Như Điều 3 (để t/hiện);
- Hiệu trưởng (để báo cáo);
- Lưu: HCTH, SDH.

ThS. Trần Anh Dũng
PGS.TS Nguyễn Ngọc Khánh

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

Số: 682 /QĐ-MĐC

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Hà Nội, ngày 01 tháng 5 năm 2025

QUYẾT ĐỊNH

Về việc thành lập Hội đồng thẩm định sách chuyên khảo cấp Nhà xuất bản

HIỆU TRƯỞNG TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

Căn cứ Luật Giáo dục đại học ngày 18/6/2012 và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Giáo dục đại học ngày 19/11/2018;

Căn cứ Nghị định số 99/2019/NĐ-CP ngày 30/12/2019 về việc quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Giáo dục đại học;

Căn cứ Thông tư liên tịch số 07/2009/TTLT-BGDĐT-BNV ngày 15/4/2009 của Bộ Giáo dục và Đào tạo và Bộ Nội vụ hướng dẫn thực hiện quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm về nhiệm vụ, tổ chức bộ máy, biên chế đối với đơn vị sự nghiệp công lập giáo dục và đào tạo;

Căn cứ Thông tư 35/2021/TT-BGDĐT ngày 06/12/2021 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành Quy định về biên soạn, lựa chọn, thẩm định duyệt và sử dụng tài liệu giảng dạy giáo trình giáo dục đại học;

Căn cứ Nghị quyết số 05/NQ-HĐT ngày 19/01/2021 của Hội đồng Trường, Trường Đại học Mỏ - Địa chất ban hành Quy chế về Tổ chức và Hoạt động của Trường Đại học Mỏ - Địa chất;

Căn cứ Quyết định số 748/QĐ-MĐC ngày 28/6/2022 của Hiệu trưởng Trường Đại học Mỏ - Địa chất về việc ban hành Quy định về biên soạn, lựa chọn, thẩm định, duyệt và sử dụng tài liệu giảng dạy giáo dục đại học tại Trường Đại học Mỏ - Địa chất;

Căn cứ Quyết định số 1444/QĐ-MĐC ngày 29/9/2023 của Hiệu trưởng Trường Đại học Mỏ - Địa chất về việc kiện toàn Hội đồng giáo trình Trường Đại học Mỏ - Địa chất;

Căn cứ Quyết định số /QĐ-MĐC ngày /12/2024 của Hiệu trưởng Trường Đại học Mỏ - Địa chất về việc thành lập Ban biên soạn sách giáo trình cấp Nhà xuất bản;

Theo đề nghị của Trưởng phòng Đào tạo sau đại học, Trưởng Khoa Mỏ,

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1. Thành lập Ban biên soạn sách chuyên khảo cấp Nhà xuất bản “Ứng dụng mô hình trí tuệ nhân tạo trong khoan - nổ mìn thi công công trình ngầm và mỏ”; là tài liệu tham khảo cho học phần “Công nghệ tiên tiến trong thi công giếng đứng” mã học phần: 8030216, gồm các thành viên trong danh sách kèm theo.

Điều 2. Hội đồng thẩm định sách chuyên khảo cấp Nhà xuất bản tổ chức thực hiện thẩm định sách chuyên khảo theo Quy định của Thông tư 35/2021/TT-BGDĐT và được hưởng các quyền lợi khác theo quy định hiện hành. Hội đồng tự giải thể sau khi hoàn thành nhiệm vụ.

Điều 3. Trưởng phòng Đào tạo sau đại học, Trưởng Khoa Mỏ, Trưởng các đơn vị có liên quan và Hội đồng thẩm định, có tên tại Điều 1 chịu trách nhiệm thi hành quyết định này./.

Nơi nhận:

- Như Điều 3 (để thi hành);
- Hiệu trưởng (để báo cáo);
- Lưu: HCTH, SDH.

KT. HIỆU TRƯỞNG
PHÓ HIỆU TRƯỞNG

ThS. Trần Anh Dũng

DANH SÁCH HỘI ĐỒNG THẨM ĐỊNH SÁCH CHUYÊN KHẢO
CẤP NHÀ XUẤT BẢN

“Ứng dụng mô hình trí tuệ nhân tạo trong khoan - nổ mìn thi công công trình ngầm và mỏ”

(Kèm theo QĐ số: 682/QĐ-MĐC, ngày 07/5/2025 của Hiệu trưởng Trường Đại học Mỏ - Địa chất)

TT	Chức danh, họ và tên	Đơn vị công tác	Nhiệm vụ trong HE
1	PGS.TS Phạm Văn Hòa	Trường ĐH Mỏ - Địa chất	Chủ tịch
2	TS Vũ Thái Tiến Dũng	Trường ĐH Mỏ - Địa chất	Thư ký
3	TS Trần Minh Nguyên	Trung tâm Hỗ trợ tiến bộ Kỹ thuật mỏ	Phản biện 1
4	TS Phạm Quang Nam	Viện Khoa học Công nghệ Mỏ - Vinacomin	Phản biện 2
5	PGS.TS Phạm Văn Luận	Trường ĐH Mỏ - Địa chất	Ủy viên
6	TS Nguyễn Cao Khải	Trường ĐH Mỏ - Địa chất	Ủy viên
7	PGS.TS Lương Quang Khang	Trường ĐH Mỏ - Địa chất	Ủy viên

TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

PGS. TS. Nguyễn Chí Thành; TS. Bùi Mạnh Tùng (Đồng chủ biên)

**ỨNG DỤNG MÔ HÌNH TRÍ TUỆ NHÂN TẠO
TRONG KHOAN - NỔ MÌN
THI CÔNG CÔNG TRÌNH NGẦM VÀ MỎ**
(Sách chuyên khảo)

NHÀ XUẤT BẢN GIAO THÔNG VẬN TẢI

TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

PGS. TS. Nguyễn Chí Thành; TS. Bùi Mạnh Tùng (Đồng chủ biên)

**ỨNG DỤNG MÔ HÌNH TRÍ TUỆ NHÂN TẠO
TRONG KHOAN - NỔ MÌN
THI CÔNG CÔNG TRÌNH NGẦM VÀ MỎ**

(Sách chuyên khảo)

**NHÀ XUẤT BẢN GIAO THÔNG VẬN TẢI
HÀ NỘI - 2025**

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	15
CHƯƠNG 1: CÁC PHƯƠNG PHÁP THI CÔNG CÔNG TRÌNH	
NGẦM VÀ MỎ	17
1.1. KHÁI QUÁT CHUNG.....	17
1.2. PHÂN LOẠI CÁC CÔNG TRÌNH NGẦM VÀ MỎ	17
1.2.1. Theo công dụng.....	20
1.2.2. Theo vị trí, thể nằm	22
1.2.3. Theo diện tích tiết diện đào	22
1.2.4. Theo tương quan giữa chiều dài và chiều rộng công trình ngầm, đường lò... 23	
1.3. TỔNG QUAN THI CÔNG VÀ XÂY DỰNG CÁC CÔNG TRÌNH	
NGẦM VÀ MỎ	23
1.3.1. Khái quát chung các phương pháp thi công công trình ngầm và mỏ	23
1.3.2. Phương pháp thi công ngầm.....	26
1.4. PHƯƠNG PHÁP KHOAN - NỔ MÌN ĐỂ PHÁ VỠ ĐẤT ĐÁ	
KHI THI CÔNG CÁC CÔNG TRÌNH NGẦM VÀ MỎ	32
THẢO LUẬN CHƯƠNG 1	35
CHƯƠNG 2: PHƯƠNG PHÁP KHOAN - NỔ MÌN KHI THI CÔNG	
CÔNG TRÌNH NGẦM VÀ MỎ	36
2.1. KHÁI QUÁT CHUNG.....	36
2.2. THUỐC NỔ	36
2.2.1. Đặc điểm thuốc nổ.....	37
2.2.2. Phân loại thuốc nổ	37
2.2.3. Cân bằng oxy và phản ứng biến đổi thuốc nổ	38
2.2.4. Thuốc nổ công nghiệp	39
2.3. CÁC PHƯƠNG TIỆN NỔ MÌN	41
2.3.1. Kíp nổ thường.....	41
2.3.2. Kíp nổ điện	41
2.3.3. Kíp nổ điện vi sai	42
2.3.4. Kíp vi sai phi điện	43

2.3.5. Dây cháy chậm	43
2.3.6. Dây nổ	44
2.3.7. Máy nổ mìn	45
2.4. YÊU CẦU TRONG CÔNG TÁC NỔ MÌN	46
2.5. CÁC KỸ THUẬT NỔ MÌN SỬ DỤNG TRONG PHƯƠNG PHÁP KHOAN - NỔ MÌN THI CÔNG CÁC CÔNG TRÌNH NGẦM VÀ MỎ	46
2.5.1. Kỹ thuật nổ mìn bằng dây cháy chậm	46
2.5.2. Kỹ thuật nổ mìn điện	48
2.5.3. Kỹ thuật nổ mìn bằng dây nổ	49
2.5.4. Kỹ thuật nổ mìn phi điện	50
2.6. MỘT SỐ NỘI DUNG TRONG HỘ CHIẾU KHOAN - NỔ MÌN KHI SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP KHOAN - NỔ MÌN THI CÔNG CÁC CÔNG TRÌNH NGẦM VÀ MỎ	50
2.6.1. Khái niệm về hộ chiếu khoan - nổ mìn	50
2.6.2. Các thông số kỹ thuật khoan - nổ mìn	50
2.6.3. Các phương pháp bố trí lỗ mìn trên gương công trình ngầm và mỏ	51
2.7. CÁC PHƯƠNG THỨC THI CÔNG CÔNG TRÌNH NGẦM VÀ MỎ KHI SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP KHOAN - NỔ MÌN ĐỂ PHÁ VỢ ĐẤT ĐÁ ..	54
2.7.1. Sơ đồ thi công đào toàn gương	55
2.7.2. Sơ đồ thi công đào chia gương	56
2.7.3. Sơ đồ thi công đào chia bậc	63
2.7.4. Thi công giếng đứng	63
2.8. CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN HIỆU QUẢ VÀ CHẤT LƯỢNG THI CÔNG CÔNG TRÌNH NGẦM VÀ MỎ BẰNG PHƯƠNG PHÁP KHOAN - NỔ MÌN	66
2.8.1. Ảnh hưởng của yếu tố thành phần vật chất	67
2.8.2. Ảnh hưởng của cấu trúc khối đất đá xung quanh công trình ngầm và mỏ ..	68
2.8.3. Ảnh hưởng của yếu tố tính chất công nghệ	70
2.9. CÁC CHỈ TIÊU QUAN TRỌNG TRONG HỘ CHIẾU KHOAN - NỔ MÌN ..	72
2.9.1. Tiến độ khoan - nổ mìn	72
2.9.2. Chỉ tiêu thuốc nổ	77
2.9.3. Lượng lỗ khoan đơn vị hay chi phí khoan đơn vị	83
2.9.4. Khoảng cách giữa các lỗ mìn a_{lm}	85
2.9.5. Đường kính lỗ khoan	86
2.9.6. Đường kính thời thuốc	86

2.10. ĐIỀU CHỈNH CÁC THÔNG SỐ KHOAN - NỔ MÌN TRONG THI CÔNG CÁC CÔNG TRÌNH NGẦM VÀ MỎ ĐỂ NÂNG CAO HIỆU QUẢ.....	86
2.10.1. Điều chỉnh chỉ tiêu thuốc nổ	86
2.10.2. Điều chỉnh đường kính lỗ khoan, đường kính thổi thuốc	87
2.10.3. Điều chỉnh cách thức kích nổ.....	87
2.10.4. Điều chỉnh công tác khoan.....	87
2.10.5. Điều chỉnh số lượng đợt nổ.....	88
2.10.6. Điều chỉnh tiến độ khoan - nổ mìn.....	88
2.11.7. Hiệu quả sử dụng lỗ khoan.....	89
2.11.8. Đóng đá tạo thành sau khi phá nổ	89
THẢO LUẬN CHƯƠNG 2	91
CHƯƠNG 3: TRÍ TUỆ NHÂN TẠO VÀ MỘT SỐ MÔ HÌNH TRÍ TUỆ NHÂN TẠO ĐƯỢC SỬ DỤNG TRONG THỰC TẾ.....	92
3.1. KHÁI QUÁT CHUNG.....	92
3.2. ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRÊN THẾ GIỚI VÀ TẠI VIỆT NAM	92
3.2.1. Việc sử dụng trí tuệ nhân tạo trong các lĩnh vực khoa học kỹ thuật và đời sống trên thế giới và ở Việt Nam	93
3.2.2. Xu hướng ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong lĩnh vực khai thác khoáng sản, xây dựng công trình ngầm trên thế giới và Việt Nam.....	98
3.3. MỘT SỐ MÔ HÌNH TRÍ TUỆ NHÂN TẠO ĐƯỢC SỬ DỤNG TRONG THỰC TẾ	105
3.3.1. Mô hình mạng nơ ron thần kinh nhân tạo ANN	105
3.3.2. Mô hình hàng xóm KNN.....	118
3.3.3. Mô hình ANFIS.....	119
3.3.4. Mô hình Random Forest.....	124
3.3.5. Mô hình SVM.....	128
THẢO LUẬN CHƯƠNG 3	134
CHƯƠNG 4. ỨNG DỤNG MÔ HÌNH TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG THI CÔNG CÔNG TRÌNH NGẦM VÀ MỎ KHI SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP KHOAN - NỔ MÌN	135
4.1. KHÁI QUÁT CHUNG.....	135
4.2. DỰ BÁO DIỆN TÍCH GUỒNG CÔNG TRÌNH NGẦM VÀ MỎ SAU KHI NỔ SỬ DỤNG THUẬT TOÁN ANN VÀ ANFIS	136

4.2.1. Các loại mô hình trí tuệ nhân tạo sử dụng để xây dựng mô hình dự báo, tính toán diện tích gương hầm sau khi nổ	137
4.2.2. Xây dựng các mô hình trí tuệ nhân tạo ANN và ANFIS để dự báo giá trị diện tích gương hầm sau khi nổ mìn.....	142
4.3. ỨNG DỤNG MÔ HÌNH HÀNG XÓM KNN DỰ BÁO DIỆN TÍCH GƯƠNG CÔNG TRÌNH NGẦM SAU KHI NỔ MÌN.....	147
4.3.1. Nội dung của thuật toán KNN.....	149
4.3.2. Xử lý dữ liệu cho mô hình trí tuệ nhân tạo sử dụng thuật toán KNN	149
4.4. ỨNG DỤNG MÔ HÌNH ANN VÀ SVR ĐỂ DỰ BÁO DIỆN TÍCH GƯƠNG CÔNG TRÌNH NGẦM SAU KHI NỔ MÌN.....	154
4.4.1. Mạng máy vector hỗ trợ (SVM).....	155
4.4.2. Dữ liệu để xây dựng mô hình ANN và SVR.....	157
4.4.3. Xây dựng mô hình ANN và SVR dự báo diện tích gương công trình ngầm sau khi nổ mìn	158
4.4.4. Kết quả dự báo diện tích mặt gương hầm sau khi nổ mìn thu được từ các mô hình tối ưu.....	166
4.5. ẢNH HƯỞNG CỦA KÍCH THƯỚC DỮ LIỆU ĐẾN SỰ CHÍNH XÁC CỦA MÔ HÌNH TRÍ TUỆ NHÂN TẠO ANN ĐƯỢC XÂY DỰNG ĐỂ DỰ BÁO DIỆN TÍCH GƯƠNG CÔNG TRÌNH NGẦM SAU KHI NỔ MÌN ..	172
4.5.1. Một số mô hình sử dụng mạng nơ ron thần kinh nhân tạo ANN để dự báo diện tích gương hầm sau khi nổ mìn	173
4.5.2. Mô hình trí tuệ nhân tạo ANN để dự báo diện tích gương hầm sau khi nổ mìn	174
4.5.3. Kết quả thu được từ các mô hình trí tuệ nhân tạo đã xây dựng	183
4.6. XÂY DỰNG MÔ HÌNH DỰ BÁO DIỆN TÍCH GƯƠNG HẦM SAU KHI NỔ MÌN BẰNG PHƯƠNG PHÁP TRÍ TUỆ NHÂN TẠO VÀ PHƯƠNG PHÁP HỒI QUY TUYẾN TÍNH (MLRA).....	185
4.6.1. Giới thiệu về nội dung các mô hình được xây dựng	185
4.6.2. Xử lý dữ liệu xây dựng mô hình trí tuệ nhân tạo	187
4.6.3. Phương pháp dự báo diện tích mặt hầm sau khi nổ mìn	188
4.6.4. So sánh hiệu suất của mô hình ANFIS và MLRA	196
THẢO LUẬN CHƯƠNG 4	199
LỜI KẾT.....	200
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	202